

Més enllà del 'Diguem no'

La manifestació hauria de donar pas a una proposta unitària, sense celebrar derrotes i sense taticismes

JOAN TAPIA

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 10 de juliol del 2010

La manifestació d'avui expressa la protesta de Catalunya contra una sentència del Tribunal Constitucional (TC) que retalla l'Estatut. La gran majoria creu que el text votat pel 87,4% del Parlament; corregit i pactat després a Madrid i aprovat (per majoria absoluta) al Congrés i el Senat espanyols; i finalment recolzat en referèndum pel poble de Catalunya, no podia ser alterat. I menys pel recurs d'un partit que va utilitzar l'Estatut per a una campanya anticatalana i per un TC que ha trigat quatre anys a dictar sentència. I en circumstàncies, per dir-ho suaument, molt anòmales.

A més, seriosos constitucionalistes, com Pérez Royo, sostenen que els estatuts de les autonomies de l'article 151 de la Constitució, els de les nacionalitats històriques, són un pacte entre parlaments. I que l'última paraula la té el referèndum. Al TC correspon arbitrar els conflictes que sorgeixin a l'aplicar l'Estatut. No qüestionar-lo.

Per aquest sentiment, Catalunya protesta contra una sentència que posa en dubte el pacte constitucional del 78 (subscrit per tots els partits excepte l'ERC d'Heribert Barrera) i que és l'acte final d'una campanya anticatalana. La principal responsabilitat és del Partit Popular, però hi ha hagut incitació de sectors mediàtics de la capital i seguidisme –per por o convicció– d'intel·lectuals progressistes. I fins i tot de polítics del PSOE que van votar l'Estatut.

Catalunya diu avui no. I el suport a la protesta és fins i tot superior al de l'Estatut pactat a Madrid. Per això el forcejament sobre el lema té la seva lògica. Però la manifestació no hauria de ser només un nou *Diguem no*. Hauria de donar pas a una proposta unitària que aconseguís resultats. I això planteja problemes, superables, però que no s'han d'infravalorar.

El primer és l'afició catalana a celebrar derrotes (1714) i exigir el *tot o res*. I l'Estatut no ha estat derrotat. No és el *res*, però tampoc és el *tot*. Ha estat declarat constitucional en el 90%. I el PP, malgrat la Brunete mediàtica, ha sortit perdent.

Gran part de Catalunya és conscient d'aquesta victòria relativa (les totals són de Hollywood) i sap que guanyar implica no acceptar la derrota, especialment quan no n'hi ha hagut. I que s'ha d'utilitzar els 39 diputats catalanistes a Madrid (25 del PSC i 10 de CiU) per demostrar que és difícil governar Espanya contra Catalunya. Aquí Montilla i Mas estan en el mateix vaixell. Però haurien d'apostar més fort. Montilla, en la relació amb el PSOE. Mas, en la fe total en el seu paper de frontissa. I potser no no ho faran.

A més, bona part de Catalunya creu legítimament que la sentència avala el sobiranisme. El mateix Mas coqueteja amb aquesta idea, encara que no ho vol rematar. I està a l'ADN de l'actual ERC (no en la de la Segona República). Però els partits que sostenen aquesta tesi no expliquen com –amb menys unitat a Catalunya– l'Espanya que retalla l'Estatut acabarà acceptant-ne un amb concert econòmic. O el referèndum sobiranista. ¿Per imposició europea? ¿Obliden que el que s'ha aconseguit sobre la

llengua a la UE ho va possibilitar el mateix partit que va aprovar l'Estatut a Madrid?

El teixit associatiu pot expressar sentiments, i ho ha de fer. No sempre realistes. Però per sumar, no per arraconar les institucions d'autogovern o discutir el lideratge del president de Catalunya quan Catalunya vol protestar unida. La nota més curiosa l'ha donat el dirigent d'una associació convocant al dir: «Que quedi clar que no és una manifestació en defensa de l'Estatut, sinó pel dret a decidir». ¿Per què convoquen, doncs, després de la sentència del TC? ¿Volen aprofitar per a l'*agit-prop* sobiranista? Hi tenen tot el dret, però una associació subvencionada (1,1 milions anuals) no és la pura expressió de la societat civil. No anem més enllà. Ahir vaig sentir la mateixa presidenta d'Òmnium dir, amb seny, que es tracta d'una manifestació oberta.

El segon problema és el tacticisme polític a curt termini. Les eleccions són molt a prop i a alguns els agrada, però inquieta (fins i tot més) que el *president* Montilla es posi al capdavant de la manifestació, no tant de la d'aquesta tarda com del rebuig a la sentència. És legítim. Però *mercadejar* el paper del president no és el millor per a un país que es respecta a si mateix. I degradar els no sobiranistes seria un error més gran perquè fraccionaria l'àmplia majoria social que va recolzar l'Estatut. ¿CiU té la temptació? Així s'entendria que Pujol digui que la manifestació necessita un lema i que no pot ser «una festa amb una bandereta o una banderota». És la mateixa temptació del tripartit, i de Maragall, quan va voler capitalitzar l'Estatut. O de Mas, al negociar a soles amb Zapatero. O d'ERC, al negar l'Estatut pel pacte nocturn entre Mas i Zapatero. El tacticisme s'entén, però divideix.

Catalunya està unida per defensar la seva voluntat. Després hi ha legítims interessos i divergències. Convé que uns i altres no ajudin els decidits a limitar –o escapar– l'autogovern. La manifestació d'avui ha de ser un pas endavant. Com més gent hi vagi, i més oberta sigui, millor.